

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/16/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6720200408
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6720200408.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. ako členov senátu, vo právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: Z. V. Z., nar. XX. marca XXXX, bytom ako matka, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Z., dieťa rodičov matky: Q. Z., nar. XX. novembra XXXX, trvale bytom I. I., U. XXX/XX, t.č. bytom P. XX, XXX XX J., zastúpená JUDr. Ivanou Gajdošíkovou, advokátkou, so sídlom Francisciho 1044/6, 960 01 Zvolen a otca: T. Z., nar. XX. januára XXXX, trvale bytom T. XX, XXX XX J. B., o návrhu otca na zníženie výživného na maloleté dieťa, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Zvolen, č.k. 5P/26/2020-153 zo dňa 30. novembra 2020, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 5P/26/2020-153 zo dňa 30. novembra 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) rozhodol nasledovne:

I. Otec maloletej T. Z., nar. XX.XX.XXXX je povinný prispievať na výživu maloletej Z. V. Z., nar. XX.XX.XXXX od 01.11.2019 sumou 70,- Eur mesačne, a to tak, že výživné splatné na mesiac dopredu je otec povinný poukazovať vždy do 15-teho dňa mesiaca, na ktorý sa výživné poskytuje, k rukám matky.

II. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 22.05.2014 č.k.37P/119/2013-223, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 04.06.2014, a to v časti týkajúcej sa vyživovacej povinnosti otca voči maloletej Z. V. Z..

III. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že otec maloletej sa domáhal znížiť zníženia výživného na maloletú zo sumy 130,-Eur na sumu 70,-Eur mesačne; návrh odôvodnil tým, že od 24.07.2018 zostal na PN, do dňa podania návrhu si nenašiel prácu, Sociálna poisťovňa mu od 23.07.2019 priznala invalidný dôchodok na 45%, a to vo výške 175,40 Eur a od januára 2020 vo výške 180,50 Eur. Nemôže už zo zdravotného hľadiska pracovať na plný úväzok, ani v noci. Jeho terajší príjem pozostáva len z invalidného dôchodku vo výške 180,50 Eur, je pre neho nemožné uhrádzať výživné v sume 130,-Eur. Poukázal tiež na skutočnosť, že finančné prostriedky, ktoré mu matka maloletej mala splácať v zmysle rozhodnutia Okresného súdu Žilina (vyporiadanie BSM), nezaplatila z nich ani jednu splátku, nakoľko si vybavila osobný bankrot. Matka maloletej v písomnom vyjadrení so znížením výživného na maloletú nesúhlasila, zdôraznila, že otec maloletej má iba jednu vyživovaciu povinnosť, od roku 2019 si svoju vyživovaciu povinnosť riadne neplní, za rok 2019 je dlžný na výživnom sumu 130,-Eur a za rok 2020 dlží na výživnom sumu 195,-Eur. Ak otec maloletej tvrdil, že má nízky invalidný dôchodok,

matka poukázala na to, že otec maloletej spolu s partnerkou majú starý rodinný dom, ktorý si nanovo v krátkom čase prerobili a tiež používajú tri autá. Maloletá by mala byť vo vzťahu k finančným plneniam otca prvoradá.

1.2 Súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 121 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“), ustanovenia § 78 ods.1, ods.3, § 62 ods.1, ods.2, ods.4, ods.5, §75 ods.1, § 76 ods.1, §77 ods.1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 36/2005 Z.z.“ alebo „Zákon o rodine“), vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania a listinnými dôkazmi, ktoré v priebehu konania predložili účastníci, resp. si ich súd vyžiadal z úradnej moci.

1.3 Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že naposledy bola výška vyživovacej povinnosti otca určená rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 22.05.2014, otec maloletej bol povinný prispievať na jej výživu sumou 130,-Eur mesačne, počnúc dňom 01.08.2014. V čase posledného rozhodovania o výške vyživovacej povinnosti bol otec zamestnaný, v skúšobnej dobe mal dohodnutú mzdu vo výške 450,-Eur brutto mesačne, po skončení skúšobnej doby malo dôjsť k zvýšeniu jeho príjmu. Matka v čase posledného rozhodovania bola na rodičovskej dovolenke, poberala len rodičovský príspevok. Predošlý návrh otca na zníženie výživného bol rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo dňa 05.12.2016 zamietnutý, aktuálny príjem otca v tom čase predstavoval sumu v priemere 630,70 Eur, príjem matky bol ustálený vo výške 420,-Eur mesačne. Pokiaľ ide o pomery na strane matky, okresný súd zistil, že matka maloletej v súčasnosti poberá invalidný dôchodok vo výške 194,50 Eur mesačne, je zamestnaná vo firme DADA GROUP, s.r.o. na základe dohody o vykonaní práce s priemerným mesačným príjmom za rok 2019 vo výške 94,-Eur. Od roku 2020 pracuje v uvedenej firme formou hlavného pracovného pomeru s priemerným mesačným zárobkom vo výške 105,-Eur, s uvedením ukončenia pracovného pomeru 30.06.2021. Matka na základe písomnej dohody pracuje aj vo firme DADAUPRATOVANIE, s.r.o., v roku 2019 dosiahla priemerný mesačný príjem vo výške 116,-Eur a v roku 2020 vo výške 91,-Eur.

1.4 Pokiaľ ide o pomery na strane otca, okresný súd zistil, že tento je poberateľom invalidného dôchodku od 23.07.2019, ktorý od januára 2020 poberá vo výške 180,50 Eur mesačne, od 16.09.2020 vo výške 231,40 Eur mesačne, pričom pred priznaním invalidného dôchodku v období od 01.08.2018 do 22.07.2019 poberal nemocenské dávky v celkovej výške 5.254,20 Eur. V období od 01.02. do 31.07.2018 bol otec maloletej zamestnaný vo firme Küster - automobilová technika, s.r.o., s priemernou mesačnou čistou mzdou vo výške 620,97 Eur. Od mesiaca august 2020 je otec maloletej zamestnaný vo firme Begbie, s.r.o. formou dohody o pracovnej činnosti, s mesačným priemerným príjmom vo výške 93,-Eur mesačne. Na základe takto vykonaného dokazovania okresný súd ustálil, že na strane otca maloletej, ako osoby povinnej platiť výživné, došlo k zmene pomerov najneskôr od mesiaca november 2019, v porovnaní s príjmom otca v čase poslednej úpravy výživného došlo k zníženiu jeho príjmu o viac ako 2/3 a v čase rozhodovania súdu od septembra 2020 dosahuje príjem otca maloletej oproti predchádzajúcemu obdobiu v podstate 1/2.

1.5 Od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti nedošlo k zmene pomerov na strane matky maloletej, v čase poslednej úpravy výživného bol jej príjem ustálený na sumu 420,-Eur mesačne, v súčasnosti má príjem vo výške 400,-Eur mesačne, ktorý je porovnateľný. Zmenu pomerov konštatoval súd prvej inštancie vo vzťahu k počtu vyživovacích povinností matky maloletej, ktorá má v súčasnosti už len tri vyživovacie povinnosti oproti predchádzajúcemu obdobiu, keď mala 4 vyživovacie povinnosti. Matka v konaní tvrdila zmenu pomerov na strane maloletého dieťaťa, ktorá v súčasnosti navštevuje 8. ročník základnej školy, v dôsledku čoho výdavky vynakladané na maloletú vzrástli. Toto tvrdenie matky okresný súd nespochybnil a konštatoval, že potreba maloletej by s poukazom na jej vek zodpovedala výživnému vo vyššej výške. Poukázal však na ustanovenie § 62 ods.2 a § 75 ods.1 zákona č. 36/2005 Z.z. a prihliadal nielen k odôvodneným potrebám maloletej ako osoby oprávnenej na poskytovanie výživného, ale aj k aktuálnym schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca maloletej.

1.6 Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie návrhu otca na zníženie výživného vyhovel, jeho vyživovaciu povinnosť voči maloletej znížil na sumu 70,-Eur mesačne od mesiaca november 2019. Nebola preukázaná skutočnosť, že by sa otec maloletej bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, resp. zárobku. Bolo preukázané, že po skončení dočasnej práceneschopnosti bol otec uznaný za čiastočne invalidného, v priebehu konania došlo k zvýšeniu miery poklesu schopnosti

otca maloletej vykonávať zárobkovú činnosť. Okresný súd tak vychádzal zo záveru, že možnosti otca maloletej zvýšiť svoj príjem z pracovnej činnosti je v súčasnosti obmedzený.

1.7 Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie aplikoval ustanovenie § 52 C.m.p. a rozhodol, že žiadnemu z účastníkov konania nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala prostredníctvom právnej zástupkyne v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletej (ďalej aj „odvolateľka“), v ktorom považovala napadnutý rozsudok okresného súdu za nespravodlivý, ktorý nevychádza z vykonaných dôkazov a v ktorom súd prvej inštancie nesprávne posúdil pomery otca a nie potreby maloletej. Uplatnila odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods.1 písm. f) a h) C.s.p., tvrdila tak, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1 V konkrétnostiach uviedla, že byt, v ktorom s maloletou býva, má prenajatý od mesta J.; nie je v jej možnostiach zabezpečiť si trvalé bývanie kúpou nehnuteľnosti. Jej schopnosti zamestnať sa sú limitované zdravotným stavom, z dôvodu zlého zdravotného stavu je invalidnou dôchodkyňou a poberá invalidný dôchodok vo výške 200,-Eur mesačne. Napriek tomu sa vždy snažila zvýšiť príjem rodiny aspoň dohodami o vykonaní práce, resp. pracovnej činnosti, vykonáva upratovacie práce a svoj príjem vedela mesačne zvýšiť o cca 200,-Eur. Okrem tohto príjmu poberá prídavok na 3 dcéry v celkovej výške 74,85 Eur mesačne.

2.2 Pokiaľ ide o maloletú, táto žije s ňou v spoločnej domácnosti spolu s ďalšími dcérami I. Q. V. a I. Q. G., z výživného od otcov maloletých detí hradí všetky potrebné náklady na chod spoločnej domácnosti, osobne zabezpečuje starostlivosť o maloleté dcéry. Tvrdila, že okresný súd pri svojom rozhodovaní bral do úvahy aj skutočnosť, že aj otec druhej dcéry (I. Q.) jej hradí sumu 70,-Eur mesačne ako výživné, tento sa však s dcérou stretáva, prispieva dcére aj naturálne a dcéra s ním trávi čas. Naproti tomu otec maloletej, pán Z., okrem hradenia výživného žiadnym spôsobom neprispieva k výchove dcéry, táto s ním netrávi žiaden čas, napriek tomu, že styk otca s maloletou bol rozsudkom upravený. Otec žiadnym spôsobom neprejavuje o dcéru záujem, tvrdí, že dcéra ho odmieta. Pravdou však je, že on ako dospelý človek nezvláda danú situáciu a nevie si vybudovať vzťah a vinu vidí v správaní maloletého dieťaťa. Taktiež na dcéru naturálne neprispieva, nestretáva sa s ňou počas sviatkov, ani na narodeniny maloletej. Matka konštatovala, že otec okrem platenia výživného o dcéru nejavi absolútne žiadny záujem.

2.3 Odvolateľka mala zato, že súd prvej inštancie okrem skúmania pomerov na strane otca mal prednostne chrániť záujem maloletého dieťaťa, ktorého potreby od roku 2014 vzrástli. Aj keď okresný súd túto skutočnosť nepoprel, neodrazilo sa to v samotnom smerovaní rozhodnutia súdu. Odvolateľka tak mala zato, že súd prvej inštancie nedostatočne skúmal majetkové pomery otca, ktorý vlastnil minimálne tri osobné motorové vozidlá. Otec maloletej by mal byť schopný zabezpečiť dôstojné bývanie a žitie svojej jedinej dcéry; súd prvej inštancie pri znížení výživného bral do úvahy len skutočný príjem otca. Nezobral však do úvahy, že otec žije v spoločnej domácnosti so svojou partnerkou, náklady na bývanie a výživu hradia spoločne zo svojich príjmov. Keďže žije v dome partnerky, nemá reálne náklady na bývanie. V domácnosti otca sú teda dva príjmy, hradenie výživného v pôvodnej sume neznižuje jeho životnú úroveň. Zníženie výživného zo sumy 130,-Eur na sumu 70,-Eur však bude mať zásadný vplyv na výživu maloletej, je podstatným zásahom do životného štandardu dcéry, ktorý bol aj tak na nízkej úrovni. Súd prvej inštancie mal brať väčší dôraz na potreby maloletej a otec mal byť výškou výživného nútený, aby hľadal zdroj príjmov, ktorý by mohol dosahovať aj pri svojom zdravotnom stave. Konštatovanie zlého zdravotného stavu a zníženia príjmu otca nie je dostatočne motivačné, aby vyvinul aktivity buď smerom k dcére, aby zabezpečil inou formou starostlivosť o dcéru naturálnym plnením, napr. reálnou prítomnosťou dcéry v jeho domácnosti. Napadnuté rozhodnutie súdu podporuje otca, aby nemal príjem a hradil nízke výživné, výška vyživovacej povinnosti 70,-Eur mesačne nie je v záujme dieťaťa; z takto určeného výživného matka nebude schopná zabezpečiť dcére základné potreby, nie to ešte jej mimoškolské a voľnočasové aktivity. Dieťa má pritom právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov; otec maloletej žije v spoločnej domácnosti s partnerkou, ich príjem je spoločný, oveľa vyšší ako príjem matky, z ktorého zabezpečuje štyroch členov jej domácnosti.

3. Otec maloletej v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu považoval napadnutý rozsudok okresného súdu za spravodlivý a vyjadril presvedčenie, že nové posúdenie jeho možností zostane nezmenené.

3.1 V konkrétnostiach považoval tvrdenia matky maloletej za nepravdivé, poprel jej tvrdenie, že starostlivosť o maloletú bola vždy výhradne na matke, nakoľko do roku 2013 bola určená striedavá starostlivosť. Viackrát požiadal o zverenie dcéry do jeho starostlivosti, nebolo mu vyhovené aj z dôvodu, že matka odišla so svojim novým partnerom až do Žiliny a kontakt s dcérou mu skomplikovala. Poukázal tiež na to, že v minulosti pokiaľ podal návrh na zníženie výživného, viedol s matkou spor o majetkové vyrovnanie, súd ju zaviazal v splátkach mu vyplatiť sumu 5.655,64 Eur, matka si však vybavila osobný bankrot a do dňa podania vyjadrenia mu nezaplatila ani cent. Zdôraznil skutočnosť, že u neho došlo k zhoršeniu zdravotného stavu, ktorý mu neumožňuje zamestnať sa a pravidelne chodiť do práce, nie je tak možné, aby si mohol zvýšiť svoj príjem. Matka aj v tomto konaní robila prieťahy, podala na neho podnet na trestné stíhanie za neplatenie výživného v plnej výške, bol odsúdený na 6 mesiacov odňatia slobody s podmienenou skúšobnou dobou 12 mesiacov. On sa snažil svoju situáciu riešiť zákonným spôsobom, platil výživné na maloletú podľa svojich možností a podal návrh na úpravu vyživovacej povinnosti.

3.2 Pokiaľ sa matka odvolala voči rozhodnutiu okresného súdu, otec uviedol, že do jej životnej situácie sa dostala aj vlastným pričinením a spôsobom života, vystriedala viacerých partnerov, so žiadnym nevydržala a od troch partnerov jej zostali deti, o ktoré sa má starať. Z výživného na dcéru matka nezodpovedne uhrádza spoločné bývanie, ako keby otec prispieval všetkým a nie svojej dcére. On sám v minulosti matku maloletej prijal aj s jej dvomi deťmi, staral sa o jej deti a pomáhal s výchovou, toto matke maloletej nestačilo, svojim hospodárením otca pripravila o byt a celé jeho zariadenie. Keď zostal bez peňazí a bez práce, odišla do Žiliny za svojim novým objavom, s ktorým má ďalšiu dcéru, po čase sa aj s ním rozišla. Jeho tak obrala o byt, mesto J. jej byt prideliť a od otca zrejme očakáva, aby jej prispieval ešte aj na nájomné, keď on sám nemá kde bývať. Nemá na to, aby si kúpil vlastné bývanie a platiť podnájom pri jeho príjme si nemôže dovoliť. Toho času býva u svojej priateľky, ktorá má po svojich rodičoch na lazoch starý kamenný dom; na lazoch nie je autobusové spojenie, telefónny signál. Životná úroveň otca je nízka a ak by aj chcel prispievať na svoju dcéru vo väčšej miere, nie je to pre neho možné.

3.3 Pokiaľ sa s maloletou nestretáva a nekontaktuje ju, je to z dôvodu, že akýkoľvek jeho kontakt s dcérou bol ovplyvňovaný matkou. Pravý dôvod, prečo sa nekontaktuje s dcérou je to, že nezvláda akýkoľvek kontakt a stretnutie s matkou, čo mu odporúčajú aj jeho lekári. Hysterické a náladové stavy matky nezvláda. V čase, keď sa dcérou stretával, stalo sa, že mu ju matka odmietla odovzdať, pri preberaní dcéry museli byť viackrát privolaní policajti, čo bolo pre neho ponižujúce a depresívne.

3.4 Ak matka žiadala, aby súd prihliadal aj na príjem jeho priateľky, tak tento nie je vo výške, ktorý by im zvyšoval životnú úroveň, dôkazom toho je aj skutočnosť, v akých podmienkach bývajú a zároveň v súčasnosti je aj ona bez práce. Za zavádzajúce považoval tvrdenie matky, že vlastní tri autá, ani on a ani jeho priateľka auto nevlastnia.

3.5 Pokiaľ matka tvrdila, že otec nemá snahu a motiváciu hľadať si vyšší príjem a iba sa vyhovára na svoj zdravotný stav, otec zdôraznil, že len neustále útoky, ponižovanie a ubližovanie cez iných matkou ho dostalo do tohto stavu, jeho zdravotný stav sa zhoršuje a musí si pichať inzulín. Matka si asi neuvedomuje, že práve ona zhoršila jeho vzťah s dcérou a aj ona prispela k zhoršeniu jeho zdravotného stavu a jeho životnej úrovne. Otec vyjadril, že má pocit, že matka ho berie len za bankomat.

4. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení zotrval na písomných a ústnych stanoviskách vyjadrených v konaní pred súdom prvej inštancie.

5. Matka v písomnom vyjadrení zotrvala na všetkých doposiaľ realizovaných písomných a ústnych vyjadreniach vo veci.

6. Kolízny opatrovník vyjadrenie otca k odvolaniu matky zobral na vedomie a uviedol, že ak odvolací súd bude mať preukázané, že výška určeného výživného nie je stanovená primerane odôvodneným potrebám maloletej a zárobkovým možnostiam a schopnostiam otca, odporúča výšku výživného znovu prehodnotiť a stanoviť výšku výživného zodpovedajúcu primerane odôvodneným potrebám maloletej a zárobkovým možnostiam a schopnostiam otca.

7. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 C.s.p., z dôvodov uvedených v odvolaní a v rozsahu ustanovenia § 65 a § 66 C.m.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods.1, ods.2 C.s.p., potvrdil v celom rozsahu výrokov ako vecne správny.

7.1 Podľa § 387 ods.1 ods.2 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Preskúmaním spisového materiálu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci vykonal dostatočné dokazovanie, skutkový stav posúdil právne správne a na základe toho aj správne vo veci rozhodol. Rozhodnutie súdu bolo podložené náležitým preskúmaním rodinných a sociálnych pomerov účastníkov. Vychádzal z tvrdení účastníkov, rodičov i kolízneho opatrovníka, ako aj z listinných dokladov a z pripojených spisov. S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania odvolací súd považoval rozhodnutie okresného súdu za správne. So všetkými skutočnosťami, uvádzanými v odvolaní proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na zníženie výšky výživného, sa náležitým a presvedčivým spôsobom vysporiadal už súd prvej inštancie, ktorého rozhodnutie spĺňa všetky požiadavky na zákonné rozhodnutie. Súd prvej inštancie sa zaoberal dôsledne so všetkými otázkami, ktoré boli rozhodujúce v prejednávanej veci, vrátane tých, na ktoré poukazovala v odvolaní matka maloletej. Okresný súd založil svoje rozhodnutie na konštatovaní, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti došlo k zmene pomerov na strane otca, a to najneskôr od mesiaca november 2019, predovšetkým v tom, že otec maloletej nedosahuje dovtedajší príjem a nebolo preukázané, že by sa otec maloletej bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, resp. zárobku a k zmene pomerov a príjmových možností otca došlo v dôsledku zhoršenia jeho zdravotného stavu, keď otec maloletej bol uznaný za čiastočne invalidného; v priebehu konania pred súdom prvej inštancie došlo k zvýšeniu miery poklesu schopnosti otca maloletej vykonávať zárobkovú činnosť.

9. V prvom rade je potrebné uviesť, že podľa § 78 Zákona o rodine je možné meniť dohody a súdne rozhodnutia o výživnom, len ak sa menia pomery; okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Platná právna úprava neumožňuje meniť právoplatné súdne rozhodnutia; v prípade vyživovacej povinnosti však vzhľadom na to, že sa ustanovuje povinnosť plniť peňažné sumy aj do budúceho obdobia, kedy môže dôjsť ku zmene pomerov, z ktorých pôvodné rozhodnutie vychádzalo, Zákon o rodine aj Civilný sporový poriadok umožňujú zmeniť právoplatný rozsudok na základe relevantnej zmeny pomerov, rozhodujúcich pre určenie výživného. V konaní, v ktorom sa navrhuje zmena pôvodného rozhodnutia o výživnom, si súd všima rovnaké okolnosti, ako v konaní o určenie výživného; porovnáva ich stav ku dňu rozhodnutia o výživnom a ku dňu žiadanej zmeny rozhodnutia. V konaní o určení alebo zmene vyživovacej povinnosti rodiča musí súd skúmať podľa § 75 ods. 1 zákona č.36/2005 Z.z. schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinnej osoby, pod ktorými sa rozumie vek, zdravotný stav, vzdelanie, aktuálne rodinné pomery, objektívna možnosť dosahovať čo najvyšší príjem vlastným pričinením, aj dôvody, pre ktoré povinný rodič nedosahuje príjem, postačujúci nielen na uhrádzanie nákladov vlastných potrieb, ale i potrieb maloletého dieťaťa. Zákon o rodine to vyjadruje v § 75 ods. 1 veta druhá slovami „na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie“. A na uvedené kritériá určujúce zmenu pomerov, v danom prípade otca maloletej, súd prvej inštancie dôsledne prihliadal. Porovnal pomery osoby oprávnenej z vyživovacej povinnosti a osoby povinnej z vyživovacej povinnosti v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, a aj keď konštatoval, že odôvodnené potreby maloletej sa nezmenili (prípadne sa zvýšili), vyživovaciu povinnosť otca znížil z dôvodu poklesu jeho príjmových možností o jednu polovicu.

10. Zo spisu okresného súdu vyplýva, že manželstvo rodičov maloletej bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Zvolen, č.k. 9C/33/2010 zo dňa 7.9.2010, ktorým rozsudkom bola maloletá pôvodne zverená do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Následne o úprave výkonu rodičovských práv a povinnosti rozhodoval Okresný súd Žilina, ktorý rozsudkom na základe rodičovskej dohody maloletú zveril do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 50 Eur mesačne. K ďalšej úprave vyživovacej povinnosti otca došlo rozsudkom Okresného súdu

Žilina, sp.zn. 37P/119/2013 zo dňa 22.5.2014; vyživovacia povinnosť otca bola zvýšená na sumu 130 Eur mesačne, odo dňa 1.8.2014. Okresný súd Zvolen ďalším rozsudkom č.k. 6P/9/2016-394 zo dňa 5. decembra 2016 návrh otca na zníženie výživného zamietol; rozsudok sa v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 15CoP/16/2017-433 zo dňa 3. mája 2017 stal právoplatným.

10.1 Súd prvej inštancie správne posudzoval prípadnú existenciu zmeny pomerov na strane osoby oprávnenej z vyživovacej povinnosti a na strane osoby povinnej z vyživovacej povinnosti ako predpoklad pre zmenu rozhodnutia o výške výživného; konštatoval predovšetkým zmenu pomerov na strane otca maloletej. Skutkové zistenia vo vzťahu k zmene pomerov na strane otca, spočívajúce predovšetkým v zhoršení jeho zdravotného stavu, rozhodnutia o zmene jeho pracovnej schopnosti, priznaní čiastočného invalidného dôchodku a výške invalidného dôchodku v podanom odvolaní namietané neboli. Odvolací súd konštatuje, že tieto skutkové zistenia sú súladné s dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie a vyplývajú z listín obsiahnutých v súdnom spise, predovšetkým zo správ Sociálnej poisťovne, potvrdení o príjme otca za predchádzajúce obdobia od spoločnosti EDYMAX Facility Management SE, Küster - automobilová technika, spol. s r.o., rozhodnutí Sociálnej poisťovne o priznaní invalidného dôchodku a jeho výške; zdravotný stav otca bol zistený z lekárskeho posudku zo dňa 13.10.2020. Pokiaľ ide o majetok otca maloletej, ten okrem iného vyplýva aj zo správy zo sociálneho zisťovania; podľa správy zo dňa 22.7.2020 otec nie je vlastníkom rodinného domu, v ktorom žije so svojou priateľkou, rodinný dom je v osobnom vlastníctve sestry priateľky otca, pokiaľ ide o priateľku otca, zo správy vyplýva, že priateľka otca je nezamestnaná. Ak v nadväznosti na vykonané dokazovanie súd prvej inštancie dospel k záveru o zmene pomerov na strane otca, jeho závery nie sú výsledkom nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia.

10.2 Súd prvej inštancie konštatujúc znížené príjmové možnosti otca sa správne zaoberal aj otázkou, či sa otec maloletej bez dôležitého dôvodu vzdal svojho príjmu; skutočnosti nasvedčujúce takémuto záveru nezistil; s prihliadnutím na lekárske posudky, rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku sú aj v tomto smere jeho závery súladné s vykonaným dokazovaním.

10.3 V nadväznosti na zistenú negatívnu zmenu pomerov otca ako osoby povinnej z vyživovacej povinnosti okresný súd správny vychádzal zo zákonných kritérií pre určenie výšky vyživovacej povinnosti uvedených v ustanovení § 62 a § 75 zákona č.36/2005 Z.z.; nakoľko konštatoval pokles príjmu otca o jednu polovicu, v uvedenom pomere s prihliadnutím na jeho príjem, ktorý v invalidnom dôchodku dosahuje, znížil aj vyživovaciu povinnosť otca na jednu polovicu doposiaľ určeného výživného.

11. Pokiaľ matka maloletej v podanom odvolaní poukazovala na svoje majetkové a príjmové pomery a na svoj zdravotný stav, tieto nie sú pre určenie vyživovacej povinnosti otca rozhodujúce; rozhodujúcimi kritériami sú odôvodnené potreby maloletého dieťaťa a možnosti schopnosti a majetkové pomery povinného rodiča.

11.1 Tvrdenie matky o tom, že súd prvej inštancie pri znížení výživného vychádzal z vyživovacej povinnosti otca jej dcéry I. Q., sú v rozpore s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Neobstojí ani tvrdenie o tom, že otec okrem platenia výživného neprejavuje o maloletú žiadny záujem. Toto konštatovanie je v rozpore s vyššie citovanými rozhodnutiami súdov doposiaľ upravujúcich výkon rodičovských práv a povinností k maloletej; po rozvoze manželstva bola spočiatku maloletá zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov; matka nepoprela, že k dohode rodičov o zmene zverenia do jej osobnej starostlivosti došlo v minulosti aj v dôsledku jej odsťahovania sa mimo miesta dovtedajšieho bydliska. Zároveň to bol otec maloletej, ktorý sa v minulosti domáhal aj súdnej úpravy styku s maloletou; styk bol upravený rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k. 6P/9/2016-394 zo dňa 5. decembra 2016. Ak sa v súčasnosti súdom upravený styk otca nerealizuje, odvolací súd túto skutočnosť pričíta skôr konfliktnému vzťahu rodičov maloletej, ako aj zdravotnému stavu otca vyplývajúcejmu z lekárskej správy zo dňa 13. októbra 2020 obsiahnutej v súdnom spise, ako nezájmu otca o maloletú, ktorý tvrdí matka maloletej.

11.2 Odvolací súd sa stotožňuje s tvrdením matky, že súd prvej inštancie mal chrániť najlepší záujem maloletej, ktorej potreby od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti vzrástli. Okresný súd však nepoprel, že odôvodnené potreby maloletej sú vyššie ako určené výživné; odvolací súd dodáva, že aj u maloletej došlo k zmene pomerov, ktoré by inak odôvodňovali aj zvýšenie vyživovacej povinnosti otca; táto zmena pomerov je u maloletej vyvolaná časovým odstupom od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti,

maloletá je od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti staršia o 6 rokov s tým spojenými zvýšenými výdavkami súvisiacimi s potrebami maloletej. Zákon o rodine však upravuje kritériá pre určenie výživného nielen na strane oprávneného dieťaťa ale aj na strane povinného rodiča; výška vyživovacej povinnosti je nevyhnutne limitovaná aj možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi povinného rodiča. Súd prvej inštancie a ani odvolací súd nezistil také pomery otca, ktoré by odôvodňovali vyššie ako určené výživné. Prispievanie vyššieho ako priznaného výživného by nevyhnutne pre otca maloletej, poberajúceho čiastočný invalidný dôchodok, znamenalo neprimerané majetkové riziko, ktoré sa už v minulosti premietlo do trestného stíhania vedeného proti jeho osobe. Z vyjadrenia otca vyplýva, že za neplnenie vyživovacej povinnosti v doposiaľ určenom rozsahu bol uznaný za vinného a bol mu uložený trest odňatia slobody s podmieneným odkladom. Aj keď uvedenú skutočnosť otec len tvrdil a nepreukázal, pre odvolací súd je zrejmé, že ani pod tlakom trestného stíhania otec maloletej nebol schopný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v doposiaľ určenej výške. V konečnom dôsledku z ustanovenia § 62 ods.2 druhá veta zákona č.36/2005 Z.z. vyplýva, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Z uvedeného ustanovenia možno vyvodiť nielen právo ale aj povinnosť sa na takejto životnej úrovni podieľať; v zásade životná úroveň maloletého dieťaťa zodpovedá životnej úrovni rodičov nielen v pozitívnom ale aj v negatívnom smere. Ak otcova životná úroveň je nízka (a iná zo spisu nevyplýva), nemožno dôvodne požadovať zvyšovanie životnej úrovne maloletého dieťaťa (prostredníctvom výživného) na úkor elementárnych životných potrieb povinného rodiča.

11.3 Matka namietala, že otec maloletej žije v spoločnej domácnosti so svojou partnerkou, s ktorou má spoločný príjem a náklady na bývanie hradia so spoločných príjmov. K uvedenému odvolací súd uvádza, že partnerka otca nemá k maloletej vyživovaciu povinnosť, z obsahu spisu vyplýva, že partnerka otca je nezamestnaná, dom, v ktorom bývajú, patrí sestre otcovej partnerky. Ak odvolateľka tvrdila, že otec maloletej mal byť výškou výživného nútený, aby hľadal zdroj príjmov, odvolací súd zdôrazňuje, že z prehľadu zamestnaní otca vyplývajúceho z registra Sociálnej poisťovne je zrejmé, že otec maloletej nie je osobou, ktorá by sa zamestnaniu bránila a vyhýbala sa mu, z registra vyplýva jeho praktický nepretržité zamestnávanie sa do doby, keď bol uznaný práceneschopným a následne čiastočne invalidným. Matkou žiadaný postup by bol v rozpore s povinnosťou súdu prihliadať na majetkové riziká, ktoré by povinný rodič na seba výškou výživného nezodpovedajúcou jeho možnostiam bral, vrátane následkov hrozby trestného stíhania. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie tak nepodporuje otca, aby svoju vyživovaciu povinnosť neplnil, ale vychádza zo zákonných kritérií pre určenie výšky výživného uvedených v ustanovení § 62 a § 75 zákona č.36/2005 Z.z.

12. V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie konajúci o návrhu otca na zníženie výživného vykonal dostatočné dokazovanie, riadne zistili skutkový stav a vec správne právne posúdil. Z uvedeného dôvodu napadnuté rozhodnutie okresného súdu postupom podľa ustanovenia § 365 ods.1, ods.2 Civilného sporového poriadku ako vecne správne potvrdil, vrátane závislého výroku o nároku na náhradu trov konania, keď súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenie § 52 C.m.p..

13. O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol podľa § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žiaden z účastníkov netvrdil a nepreukázal dôvody pre ktoré by odvolací súd niektorému z účastníkov priznal nárok na náhradu trov konania podľa § 55 C.m.p. a ani odvolací súd takéto dôvody z obsahu spisu nezistil.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2, druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho

odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).